

МОНИТОРИНГ ЗЕМЉИШТА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Мониторинг земљишта у Републици Србији није системски успостављен. Постојећи подаци су добијени спорадичним мерењима и истраживањима педогенетских процеса, ендоморфолошких и ектоморфолошких промена, квалитета и квантитета земљишта за потребе пољопривреде, шумарства и загађених локација.

Систематско праћење стања и квалитета земљишта у Републици Србији има основ у Закону о заштити животне средине („Сл.гласник РС“ бр. 36/09 од 15. 05.2009.) и одређен је као приоритетни циљ Националног програма заштите животне средине, Националне стратегије привредног развоја и Стратегије развоја енергетике Републике Србије.

Методика мониторинга земљишта требало би да буде стандардизована, обавезујућа, а резултати добијени анализама егзактни и компатибилни са европским методима и резултатима.

Предложени методи за систематско праћење квалитета земљишта се заснивају на искуствима европских земаља у циљу успостављања критеријума на избор локација, начин узимања узорака, попис параметара, метода и стандарда за физичке, хемијске и биолошке анализе земљишта, временски оквир и динамику прикупљања података са прецизно утврђеним мерним местима узорковања и стандардизованим методама за прикупљање и анализу узорака.

Установљена методика мониторинга ће омогућити:

- Листу метода и стандарда за прикупљање, анализу, обраду и приказ података
- Листу прикупљених података са одређених локација за трајни мониторинг
- Дефинисање временске динамике прикупљања, обраде и приказа података
- Препоруку организовања мреже локалитета
- Препоруку институционалног оквира за реализацију трајног мониторинга

Реализацијом предложеног **пилот пројекта "Систематско праћење квалитета и стања земљишта ширег подручја града Београда"**, провериће се предложени методи и кроз праксу потврдити оправданост избора уз могућност кориговања.

У оквиру Програма планираног за 2012. годину, биће анализиране све категорије земљишта:

- пољопривредна
- шумска
- градска
- индустријска („hot spot“).

Подаци добијени мониторингом представљаће основу Информационог система земљишта Републике Србије, основу за доношење програма и планова за одрживо коришћење земљишта, Просторног плана Републике и политике заштите животне средине.

Успостављање мониторинга земљишта је дефинисано:

- Програмом систематског праћења квалитета земљишта на простору Републике Србије (2011.год.),
- Методологијом за систематско праћење квалитета и стања земљишта у Републици Србији и
- Усклађивањем номенклатуре основне педолошке карте са WRB класификацијом.

За потребе систематског праћења стања и квалитета земљишта у Републици Србији 2011. год. у оквиру пројекта **„Усклађивање номенклатуре основне педолошке карте са WRB класификацијом“** је измењена номенклатура земљишта у складу са међународном номенклатуром.

Постојеће педолошке карте Републике Србије рађене су у другој половини двадесетог века са важећом класификацијом и номенклатуром, израђене у различитим периодима, нису компатибилне, а у легенди им се налази неусклађена номенклатура.

Данас се користе нове технологије за израду педолошких карата и захтевају примену новог класификационог система WRB (World Reference Base).

У оквиру урађеног пројекта извршена је ревизија постојећег националног класификационог система Републике Србије, измењена и допуњена база података која омогућава коришћење и размену у Европи и свету и омогућава израду компатибилног Информационог система земљишта.

Израда пројеката у оквиру Програма систематског праћења квалитета земљишта поверена је високошколским научним институцијама Београдског универзитета, бројним сарадницима и другим образовнонаучним установама.

Позив на сарадњу

Позивамо све институције које се баве анализом земљишта да користе дате препоруке за узорковање, анализу и интерпретацију података и да нас обавештавају о добијеним резултатима, како бисмо имали већи број података и потврда предложених метода пре усвајања и проглашења методике обавезујућом.